

Kratke vesti

iz življenja in sveta

6 OSEB REŠENIH
London. — Razne ladje so vzele na krov 76 preživelih brodolomcev s kanadskega parnika Beaverburn, ki ga je v bližini angleške obale torpedirala nemška podmornica. Posadka parnika je štela 77 oseb. Potniki niso bili na parniku.

PROCES KOMUNISTIČNEGA URADNIKA

New York. — Včeraj se je tu začel pričetni proces proti Robertu W. Wienerju, blagajniku komunistične stranke, ki je obtožen, da si je pridobil pod navedenimi podatki ameriški potni list. Federalne oblasti ga obtožujejo, da je dvajset let napredoval kot v Ameriki rojen državljani, dasi je bil v resnici rojen dne 5. septembra, 1893 v Rusiji.

EXPLOZIJA ANGLIJI

Coventry, Anglija. — Včeraj je tukaj nastala strahovita eksplozija. Razstrelba je nastala na ognju, ki je v gozdu zgoraj nekako koča. Rečeno je, da razstrelba ni pripisovati sabotazji. Kot znano, se je tukaj pred nekaj primeril bombni atentat, katerem je bilo ubitih 5 oseb, 50 pa ranjenih, ko sta vrgla dva mlada irska terorista bomba, ki sta bila v sredo obešena.

MRTVIH V BELGIJSKEM ROVU

Bruselj, Belgija. — V Charlevoogues De Monceau Fontaine pomorščiku je bilo včeraj 26 nemških vojakov ubitih, pet pa ranjenih. Sodi se, da so se od nemškega električnega motorja vnela bruna, ki služijo za oporo, in da so se premogarni v požar zadušili.

F. O. L. PROTI NEMŠKIM NACISTOM

Miami, Fla. — Eksekutivni odbor Ameriške delavske federacije je pozval včeraj svoje članke, naj da svojo moralno in finančno podporo nemškemu antinacističnemu gibanju, ki stremi k uničenju Hitlerja in njegovega nacizma, nakar se bo Nemčiji zopet vzpostavilo neodvisen unionizem strokovnih delavcev.

AMERIKANSKI ČASTNIK UMOBIL ENO IN SEBE

Minneapolis. — George F. Starn, 29 let stari mornariški poročnik, je ubil v svojo 23-letno ženo, nato pa se sebi poškodoval v glavo.

DEJELA VOLKOV

St. Louis, Mo. — Tukaj so se pojavljati velika krveljiva volkov in kojotov, ki poškodujejo veliko škodo med govedo in drobnico farmarjev. V bližini nekdanjih krdelih je po pet volkov.

Vabilo

Vabi se na zabavo, katero prireja odbor Mladinskega pevskedruza Slov. dom, doma na Washingtonu, v soboto večer 10. februarja. Pričetek ob 7. uri. Oddane bodo nagrade za najboljšim igralcem, vso potrebo pa preskrbi odbor. Ker je to v korist zbora, ste vabljeni vsi, posebno pa mladi prijatelji mladine. Odgovoriti na prijateljski poziv.

Turška vlada je zasegla nemške ladjedelnice ob Zlatem rogu v Bosporu

Temu zasegu bodo sledile še nadaljne konfiskacije nemške lastnine. — Edino tozadevno pojasnilo vlade je: "Pomlad prihaja."

ISTAMBUL, Turčija, 8. februarja. — Turška vlada je danes nenadoma in nepričakovano zasegla po Nemcih lastovane Kruppove ladjedelnice ob Zlatem rogu, katerim bo sledil "prej ali slej" tudi zaseg ostale nemške lastnine in posesti na Turškem, kakor se je nocoj avtoritativno izjavilo.

Uradni krogi nočejo navesti vzroka, zakaj so zasegli nemške ladjedelnice, temveč samo pravijo "pomlad prihaja," kar tolmačijo nekateri opazovalci, da to pomeni, da se bo pričel na popladi pohod Rusov ali pa Nemcev skozi Balkan, da se polaste Dardanel.

Odslopitev nemških tehnikov
Turčija, ki je zaveznica Velike Britanije in Francije, je namestila v Kruppovih napravah svoje lastne mornarje ter odslovila nemške inženirje in tehnične strokovnjake, ki so gradili in opremljali turške podmornice.

V Nemčiji so mnenja, da so to turško akcijo če že ne zahtevali, pa vsaj inspirirali Angleži.

Odredbe na Rumunskem
V Bukaresti na Rumunskem pa je izdalo ministrstvo za narodno obrambo poziv vsem častnikom in podčastnikom, ki posedujejo kaj tehničnega znanja, da se dne 1. aprila javijo pod zastavo.

Na Balkanu bo vzplamtel
MOSKVA, 8. februarja. — Ruski vladni časopis "Izvestija" svetuje balkanskim narodom, naj se pripravijo na veliko borbo, v kateri se bodo branili pred nevarnostjo, da se jih zaplete v nevarno pustolovščino v korist drugih interesov. Časopis predvideva vročo borbo za nadvlado na Balkanu med italijanskimadžarskim in turško-rumunskim blokom.

Na postaji rojeno dete
Sinoči je neka ženska porodila dete na Union Terminal postaji, odkoder so odpeljali mater in dete v bolnišnico. Kakor je povedala mati, je prav malo manjkalo, da ni bilo dete rojeno v vagonu poulične železnice. Dejala je, da se je z vzhodne strani mesta pripeljala v mesto, nakar je na Squaru čakala na poulično železnico za zapadno stran, ko je nenadoma začutila, da je prišla njena ura. Takoj je odšla na postajo in tam v žensko stranišče, kjer je poklicala neko stročnico, nato pa se je zgrudila. Poklicani zdravnik ji je pomagal pri porodu, nakar je odredil njen prevoz v bolnišnico. Novorojenček, ki je bil rojen v tako čudnih okoliščinah, je deček.

Žalostna vest

Mrs. Franciska Korencic, 13301 Darley Ave., je dobila žalostno vest iz stare domovine, da je umrl njen oče Anton Kravcar v visoki starosti 83 let v vasi Pluska, fara Trebnje na Dolenjskem. V stari domovini zapuša 5 otrok dalje v Argentini sina Toneta, sina Joe v Chicagi, hčer Mary Uhan v Detroit in hčere Rose Leben in Frances Korencic v Clevelandu. Naj ji bo obhranjen blag spomin.

Razprodaja

Pri Anžlovarju na E. 62nd St. in St. Clair Ave. se še nadaljuje velika razprodaja. Se priporoča za obilen obisk.

FRANCOSKO VOJAŠTVO ODHAJA NA FRONTO

Ceta francoske pehote koraka na svoje postojanke v Vosgeze skozi vas, katere oblasti niso izpraznile, ker za prebivalstvo še ni neposredne nevarnosti.

ANGLEŠKI DELAVCI NASPROTNI VSAKEMU MIRU Z NACISTI

LONDON, 8. februarja. — Milijoni delavcev Velike Britanije so se danes po narodnem eksekutivnem odboru delavske stranke izjavili proti vsakim morebitnim mirovnim pogajanjem s katero koli nacistično vlado v Nemčiji.

Angleška delavska stranka stavi kot glavni pogoj za končanje vojne, vzpostavitev neodvisnosti in svobode Poljakov in Čehoslovakov, dočim se mora Avstriji dovoliti, da sama odloči, da-li hoče ostati v rajhu ali izven nemškega rajha.

Kljub svojemu priporočanju za izboljšanje angleško-ruskih napadov in kljub poznejšim napadom na angleško vlado radi njene nerodnosti in neiskrenosti tekom pogajanj s Sovjetsko Rusijo za priključitev slednje k anglo-francoski antanti, pa sedaj angleška delavska stranka ostro obsoja Sovjetsko Rusijo zaradi njenega "neizvznemnega napada na Finsko in zaradi njenega sramotnega posnemanja nacistične tehnike."

V izjavi je rečeno: "Mi bomo smatrali pomandranje svobodne finske demokracije za neznosno nesrečo civilizacije."

Vodja ameriških fašistov pred Diesovim odborom

Firar je izjavil, da če bi bila njegova organizacija dosegla svoje smotre, bi bil on danes na čelu ameriške vlade.

WASHINGTON, 8. februarja. — Danes se je zagovarjal pred Diesovim senatnim odborom William Dudley Pelley, ameriški fašist in voditelj srebrnosrajčnikov, ki je z usmevom obžalovanja izjavil, da če bi njegova organizacija dosegla svoje smotre, bi bil on morda danes na čelu ameriške vlade.

In če bi se bilo to zgodilo, bi najbrže z ozirom na žide ukrenil nekaj, kar bi bilo podobno Hitlerjevimi odredbam, dasi v splošnem ne bi indorsiral v celoti Hitlerjevih metod.

Pelley je dalje izpovedal, da bi bila njegova organizacija srebrnosrajčnikov lahko včlanila v svojih vrstah 15.000 ameriških Nemcev, ki so bili pri volji plačati po \$10 članarine, toda ni hotela tega storiti.

V bolnišnici

Sinoči ob 7:30 uri je bila odpeljana v Lakeside bolnišnico Rose Janecic, hčerka Mrs. Mary Dodie, 977 East 239th St., kjer je bila operirana. Prijatelji jo lahko obiščejo. Želimo ji skorajšnje okrevanje.

Ustrelitev francoskega avtonomista in nemškega vohuna

Ustreljeni dr. Roos je deloval za odcepitev Alzacije in Lorene od Francije, in je vohunil za naciste.

PARIZ, 8. februarja. — Včeraj jutraj je bil v Toulou ustreljen dr. Karl Roos, alzacijski avtonomist, ki je prodajal nacistom francoske vojaške tajnosti. Predsednik Lebrun ga ni hotel pomilostiti, ko so vsa francoska prizivna sodišča potrdila njegovo obsodbo.

Za časa njegove obravnave so francoski časopisi priobčili sliko dr. Roosa v nacistični uniformi. Dr. Roos, ki je bil star 60 let, je bil aretiran dne 7. februarja 1939, skoraj sedem mesecev prej preden se je pričela vojna z Nemčijo.

Obtožen je bil, da je dajal nacističnim agentom informacije o premikanju francoskih čet v marcu leta 1936, ko je Nemčija zasedla Porenje, in v septembru leta 1938, ko je Nemčija pričela zahtevati od Češkoslovaške Sude.

Razprodaja

Pri Antonu Dolganu, 15617 Waterloo Rd., se vrši razprodaja radi pomanjkanje prostorov. Na razprodaji so kuhinjske peči, električne ledenice in radija po skoraj polovični ceni. — Se priporoča za obisk.

RUSI POROČAJO O ZAVZETJU TRINAJSTIH FINSKIH UTRDB

Zavzete utrdbe so iz jekla in betona. — Proti Viipuriju se ugodno razvija dvoje ruskih ofenziv.

NEVARNOST OBSTOJA MANNERHEIMOVE ČRTE

MOSKVA, 8. februarja. — Sovjetska armada je v svojih napadih na Mannerheimovo črto zavzela nocoj 13 finskih utrdb, izgrajenih iz jekla in betona.

Leningrajsko vojaško poveljstvo poroča, da je bilo osmero teh utrdb zavzetih v utrjenem Hotinen okraju, v Summa distriktu. Ostalih petero trdnjav pa je bilo zavzetih na severnem krilu Mannerheimove črte med Ladoga jezerom in Suvasjarvijem.

Spopadi prednjih čet

Poveljstvo sovjetske armade zanikuje vsako večjo ofenzivo na karelijskem ozemlju in pravi, da so te utrdbe padle tekom bojov prednjih čet, ki so se vršili zadnje dni.

MOSKVA, 9. februarja. — Naznanilo o zavzetju 13 finskih utrdb na karelijskem ozemlju svedoči, da pridobivata na razmahu dve ruski ofenzivi proti Viipuriju. To je izza več dni prvo poročilo o zmagi ruskih čet na karelijskem ozemlju, kjer mora biti ta zmaga velikega pomena. Viipuri leži 19 milj severno od Mannerheimove črte, ki je na tem mestu osem do deset milj globoka.

COPENHAGEN, Danska, 9. februarja. — Finska poročila naznanjajo, da finsko vojaštvo še ni našlo 60 rusov, ki so odskočili v notranjosti Finske iz ruskih letal s padali na zemljo.

Mestni vodni program je zaradi pomanjkanja denarja daleč v zastoju

Za dovršitev vodnega programa, za katerega se je določilo \$60,000,000 in ki bi moral biti dovršen leta 1950, se je izdalo doslej komaj \$9,000,000.

CLEVELAND. — Leta 1931 so mestne oblasti osvojile program, na čigar podlagi naj se potroši do leta 1950 \$60,000,000 za ekspanzijo vodnih naprav. Danes pa izgleda, da bo za izvršitev tega programa vzel še nadaljnjih sto let.

Mesto da bi se izdalo vsaj polovico določene vsote v namen izvršitve tega programa, to je \$30,000,000, pa je vodstvo mestnega vodnega sistema potrošilo iz leta 1931 \$9,000,000 za razna popravila in izboljšave vodovodnih naprav.

Več kot polovico od te vsote, \$5,153,000 se je potrošilo za 151 milj novih cevi oziroma napeljav vode po vsem Clevelandu. Pred šestimi leti je bil zgrajen \$23,000,000 vreden Parma rezervoar, za katerega se je potrošilo \$807,000.

Od vsega 20-letnega programa sta zdaj v konstrukciji samo

KONEC ŠPANSKE LJUDSKE FRONTE

MEXICO CITY, 8. februarja. — Bivši španski lojalistični voditelji, ki so dobili v Mehiki svoje pribežališče, so danes priznali, da španske ljudske fronte ni več ter so se zedinili za delo zbližanja vseh španskih fakcij, da "Španija čim prej zopet okreva in pridobi nazaj svojo narodno suverenost."

Diego Martinez Barrio, bivši predsednik španskega kortesa (parlamenta) in osem nekdanjih lojalističnih ministrov se je danes posvetovalo o manifestu, katerega naj podpisajo vsi ostali nekdanji prominentni Španci v Ameriki, Franciji in Angliji.

Glavna tema manifesta bo izjava, da je španska ljudska fronta prenehala obstojati, zato naj vsi Španci sodelujejo za obnovitev dežele in njene suverenosti, kakor jo predpisuje ustava iz leta 1931.

Vzrok smrti je bil pljučnica.

Iz življenja naših ljudi po Ameriki

New York, N. Y. — V bolnišnici v Brooklynu je 27. januarja umrl Emil Domini, v starosti 57 let. Doma je bil iz Gorice v zasedeni ozemlju; v Ameriki je bival 28 let.

Cicero, Ill. — Zadnji teden je preminila tu Mrs. Dr. Frank Paulich, soproga tukajšnjega slovenskega dentista dr. F. Paulicha. Bila je stara komaj 33 let.

Ely, Minn. — Kakih šest milj od tu na cesti št. 1. se je dogodila avtomobilska nezgoda. Avto je vozil 22 letni John Zavodnik iz Soudana. Avto se jim je preobrnil na evinku. Ponesrečeni so: Sophie Gregorich, stara 19 let; Louis Erzar, star 24 let; Margaret Spritzer, stara 20 let; ti so iz Ely. Iz Soudana je bil še Louis Plantan, star 21 let. — Auto se je razbil. Slučajno je privozil mimo Rudy Tisovich, ki jih je odpeljal v Shipman bolnišnico na Ely.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
5231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-3912
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto.....\$5.50
za 6 mesecev.....\$3.00; za 3 mesece.....\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici za celo leto.....\$6.00
za 6 mesecev.....\$3.25; za 3 mesece.....\$1.60
Za Zedinjene države za celo leto.....\$4.50
za 6 mesecev.....\$2.50; za 3 mesece.....\$1.25
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inosemne države:
za celo leto.....\$8.00 za 6 mesecev.....\$4.00;

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

ALI BO ZADELA HITLERJA USODNA "NESREČA?"

II.

Ko je Hitler vdrl v Poljsko, sta Francija in Nemčija zadržali svojo vojno z Nemčijo za dva dni. To sta bila dva silno napeta in trpljenja polna dneva. Poljaki so vpili in prosili pomoči od svojih zapadnih zaveznikov. Česa so Francozje in Angleži čakali? Odgovor na to vprašanje je enostaven: svoje bojne sile so zadrževali zato, ker so upali, da bodo Fritsch in njegovi somišljeniki revoltirali proti vojni. Angleži in Francozje so se bali, da bi takojšnja vojna napoved od strani Anglije in Francije pokvarila prilike za Fritscheva puč.

Nato je bilo prav malo bojnih akcij na zapadni fronti. Nekaj angleških letal je poletelo nad Kiel, francoske čete pa so se pričele previdno pomikati na ozemlje, ki leži med Maginotovo in Siegfriedovo črto. Med tem pa so Hitlerjeve zmogovite armade razbile in strle zadnji odpor poljskih armad. Mnogo Poljakov je bilo mnenja, da so jih zavezniki izdali.

Resnica pa je, kar je bilo že prej povedano, da so gledali Francozje in Angleži na to, da dado generalu Fritschu čim več časa za njegovo revolto.

Dne 23. septembra pa je padla sredi francoske in angleške vlade bomba: von Fritsch je bil ubit. Nacijska vlada je sporočila, da je generala doletela smrt "na patrolji pred Varšavo."

Toda poučeni ljudje v Parizu in Londonu so bolje vedeli. Od kdaj pa je običaj, da hodijo najvišji generali in vojaški poveljniki na patrolje in izvidniške pohode? Storijska o Fritschevi smrti je bila debela laž, sfabricirana po nacistih, da zakrijejo z njo resnična dejstva.

Ko je vest o Fritschem umoru dospela v Pariz, so si poučeni ljudje nemudoma poklicali v spomin Goeringov šepet Lavalu na uho v Krakovu, o priliki pogreba Pilsudskega. In takoj se je pričelo šepetati, da maršal Goering ni sto-procenten nacist. On da ni niti vnet pristaš antisemitizma, niti ne antikatolicizma, kakor so ostali nacijski voditelji. Koncem konca ni Goering nič drugega kot tipičen nemški militarist. Da, tudi on hoče, vprav kakor Hitler, zgraditi ogromen nemški imperij, toda on ni pri volji za dosego tega cilja uničiti nemškega rajha.

In v tem se Goering razlikuje od ostalih nacijskih "divjih mož": od Ribbentropa, Himmlerja, Goebbelsa in njihovih somišljenikov.

Goering je ambiciozen mož ter pričakuje dneva, ko bo vladal rajhu. In on hoče, da bo to močan rajh, nekako tak, kakor je bila predvojna Nemčija. Nekateri dobro poučeni krogi v Berlinu so mnenja, da se ziblje Goering v sanjah, da bo nekega dne kronan za cesarja vzpostavljene nemške monarhije.

V zvezi s tem je zanimivo, poklicati si v spomin njegovo poroko z nemško igralko Emmy Sonnemannovo. Ko je nekdo vprašal Goebbelsa, zakaj je Goering to storil, je propagandni minister, o katerem je znano, da ni Goeringov prijatelj, pojasnil to s sledečimi besedami: "Goering hoče ustanoviti dinastijo, ki bo vladala, ko njega več ne bo. Z Emmy Sonnemannovo se je poročil zato, da legitimira svojega in njenega prvorojenega sina kot nemškega prestolonaslednika."

Poučeni angleški in francoski krogi so mnenja, da Goering nasprotuje vojni, ki bi izčrpala vse udeležence brez razlike ter jih pustila v stanju, da bi postali lahak plen boljše vize. Goering bi, če potrebno, tako pravijo, podvzel kak drastičen korak, da ustavi vojno, preden bi vojna upropastila Nemčijo, in tudi če bi se moralo za to žrtvovati Hitlerja, kakor se je žrtvovalo von Fritscha. Atentat v mestni pivnici v Monakovem res ničesar ne dokazuje, toda značilno pri tem je pa vendar to, da je bil onega večera Goering v Berlinu, — njegovi sovražniki: Goebbels, Rosenberg in Streicher — pa so bili ob strani firerja, ko je eksplodirala bomba.

Dobro poučeni ljudje napovedujejo, da se bo lepega dne primerila Hitlerju usodna "nesreča." Lahko se na primer zgodi, da bo doživel svoj konec v avtomobilski nesreči ali pa v strmoglavljenju in tresku aeroplana, s katerim se bo vozil; možno je tudi, da bo podlegel rani granatnega drobca, ki ga utegne zadeti na fronti, lahko tudi, da umre zaradi kakega obskurnega in neznatnega vzroka. In čim bo Hitler mrtev, bo Goering novi firar,

V tem slučaju je seveda gotovo, da ne bo na videz za Hitlerjem nihče bolj jokal kot njegov naslednik Goering, ki bo brez dvoma ob odprtem grobu izjavil, da je bil umrli voditelj največji Nemeec vseh časov. Toda kljub vsemu temu bo Goering novi firar.

Goering bi se nemudoma — tako pravijo angleški in francoski poznavalci razmer, — lotil dela, da reši Nemčijo "divjih mož" v nacijski stranki. Rečeno je, da ne bi firar Goering niti ne čakal sončnega vzhoda, temveč da bi dal že prej postaviti ob zid Ribbentropa, Goebbelsa, Himmlerja, Streicherja in ostale svoje sovražnike. Njegova nova vlada bi bila striktna vojaška diktatura, ki bi imela samo še nekaj zunanjih znakov narodnega socializma. Pri tem pa bi se pripravilo pozornico za restoracijo monarhije in za kronanje nove Goeringove dinastije.

Kakšno pa je Goeringovo naziranje glede vojne in zapadnih demokracij?

Poučeni ljudje so mnenja, da bi bil Goering dokaj pameten mož, s katerim bi se dalo pogajati. On bi bil na primer pripravljen, — po naziranju teh poučenih krogov, — umakniti se iz Češke in Moravske in prav tako bi bil pripravljen, umakniti se vsaj iz dela Poljske, ki so jo zasedle nemške armade. Najbolj važno je pa to, tako pravijo, ker bi Goering nemudoma odpovedal svojo zvezo z Rusijo. Še več: on bi bil pripravljen, pustiti zapadne demokracije na miru ter bi se zoperstavil Stalinovemu pritisku na zapad.

Koncem septembra je član neke balkanske vlade povedal poročevalcu, da je njegovi tajni službi znano, da ščiti Hitlerja pred Goeringom in armadnimi voditelji proslula sovjetska Ogpu tajna policija. Je to fantastična storija, toda to je tudi fantastična vojna.

V pričakovanju in pripravljanju razpoloženja za Goeringov državni udar v Nemčiji, so zapadne demokracije že pričele razširjati Goeringu prijateljsko propagando. Po Londonu in Parizu se je že pričelo govoriti, da koncem konca Goering "ni slab človek," da je družinski oče, da je nasproten politiki "divjih mož" v stranki in da bi bil kot državni poglavar mnogo bolji kot je Hitler. Če bi Goering postal nemški firar, se lahko računa nanj, da bo likvidiral "divje može" ter s tem znatno olajšal zadačo Velike Britanije in Francije, ki hočeta doseči mir.

UREDNIKOVA POŠTA

Iz Collinwooda

Kakor je že mnogim znano, se list "Naprej" preseli v Cleveland in sicer v Collinwood. V ta namen bodo clevelandski zavezni Slovenci sprejeli list "Naprej" z banketom, ki se vrši dne 17. februarja, 1940 ob 8:30 zvečer v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

Več pevskih društev se je že odzvalo za sodelovanje. Za plesalčine bodo skrbeli Vadalovci. — Kjer je njih godba, tam je mnogo zdravega razvedrila. Kakor na vsakem banketu, bo tudi tukaj par govornikov, ki nam bodo na kratko razložili namen razširjanja tega lista.

Godba bo začela že ob 7 uri zvečer. Cena banketnih vstopnic je samo 50c. Kdor jih še nima, jih lahko dobi pri Jennie Zimmerman na 14315 Darley Ave in pri drugih. Lahko jih boste tudi dobili pri blagajni.

Nikdar poprej ni bilo človeško življenje in obstoj bolj ogrožen kakor je sedaj. V kongresu in senatu delujejo noč in dan kako bi mogli Ameriško ljudstvo bolj izstradati in uničiti njih pravice in njih svobodo. — Mnogo denarja se potroši za uničenje unij, ter se daje posojila drugim državam, medtem ko ameriško ljudstvo strada na vsem. Zdržite se sedaj, ubogi delavci, da ne boste pozneje plačevali s krvjo vaših sinov. Vse zgleda, da se ves svet pripravlja na grozno klanje. Vojne in zopet vojne v Ameriki lahko preprečimo, ako bomo dosti organizirani. Organiziramo se lahko le potem dobrega časopisja.

Prosi se vse tiste, ki imate vstopnice, da vrnete neprodane najkasneje do 14. februarja. Jennie Zimmerman ali pa tistemu, kateri vam jih je izročil. Do tega dne moramo vedeti, koliko jih je prodanih.

J. Zimmerman

Denar-Denar!

To je magična beseda, ki pri vsakem denarju vsakemu. Denar, to je vir vsega hudega. Za denar, se stori vse, za denar se žrtvuje čast in mnogokrat poštenje. Z denarjem se odpro skoraj vsaka vrata in z denarjem dobiš prijateljev, čast in ugled. Denar, vzbuja v človeku pohlep, ki se mnogokrat konča z zločinom. Denar si je utrl pot v hiše božje, ki so postale igralnice in z denarjem lahko služiš Bogu in hudiču.

Predaleč sem menda zašel, ker četudi smatramo denar za največje prokletstvo človeštva, bo ostal "blagoslov" pod družabnim sistemom, ki ga imamo. — Kaj je biti brez denarja vemo skoraj vsi in menda to je dalo pisatelju igre "Denar", Andrew Kobalu snov za njo. Igro "Denar" bo vprizoril 18. februarja dramski zbor "Anton Verovšek" na odru Slov. del. doma na Waterloo Rd.

Pokaže slovenskega priseljenca v New Yorku, ki dela na W. P. A. njegovo ženo, ki stiska in skriva po loncih vsak cent.

Njun sin hodi v višjo šolo in se uči in zna — nič.

Dalje slovenskega farmarca, ki pride z mlado učiteljico prav iz Montane na obisk. Vrh se pečlar, mlekar, dry cleaner in tako naprej. Vsi se vržejo za denarjem in hiša postane prava norišnica.

Vsem je v glavi ena misel: Denar, denar, denar.

(Dalje prihodnjic)

J. S.

Iz stare domovine

Po štirih dneh so našli mrtvega v snegu

Križna gora, 8. januarja. — Na novega leta dan proti večeru, se je zbrala pri posetniku

Andreju Ravniharju, po domače pri Tominecu večja družba mladih ljudi. Bili so veseli in pogovor se se je sukal sem in tja do noči.

Medtem ko so se fantje in dekleta šalili, je hotela ena izmed deklet domov. Sklonila se je, da vzame izpod klopi svoje galoše. Medtem pa, ko je bilo deklet sklonjeno, se je povzpela nad njo 26-letni Alojzij Kaltenekar, cerkovnikov sin, da ji malo pomaga.

Izredno močno deklet si iz tega ni storilo nič. Dvignilo se je in meni nič — tebi nič — zaneslo fanta tja po sobi. Na hrbtni seveda. Med splošnim smehom, ko sta se deklet in Kaltenekar še nekaj časa motala sem in tja, pa je fant iznenada omahnil.

Kakor bi ga kdo spodsekal, je spustil deklet in padel bliskovito z glavo naprej.

Obležal je nekaj časa negibno, potem se mu je stanje izboljšalo. Mladenčica se prenese na klop. Le to je zdihoval, da ga boli v vratu. Ko je dobro uro ležal na klopi, se je odpravil domov. Eden izmed prijateljev je sicer hotel z njim, a je Kaltenekar spremstvo odklonil, češ da bo že sam prišel domov.

In tako so ga res pospremili le kakih 10 korakov, nato je šel v mrzav proti Lavtrskemu vrhu. Pa ni prišel daleč. Komaj streljaj od Ravniharjeve hiše je omahnil v sneg.

Njegovo smrt so zasledili šele čez štiri dneve. Sumljivo je bilo, da mladenčica ni bilo domov. Domači so sprva mislili, da se je odpravil v sosednjo vas ali morda celo v Škofjo Loko. Ko pa ga le ni bilo na spregled se je jela oglašati skrb. Kaltenekarjevi so poslali dva otroka, naj gresta iskat brata. Otroka sta iskala in iskala in naletela končno na samotni stezi na truplo. Kaltenekar je imel noge prekrizane, klobuk je držal pri nogah, glavo je imel nekoliko vstran obrnjeno. Truplo je bilo dobro ohranjeno. Globoko razžalošeni so sprejeli truplo domači in ga položili na mrtvaški oder, odkoder je bil pogreb na staroško pokopališče.

MIKROFON NA BOJISCU

Kakor poroča dopisnik stockholmskega lista "Tidningen", ki opazuje boje na karelijski fronti, se je pojavil te dni pred poveljujočim generalom finske vojske nekega odseka te fronte zastopnik ameriške radijske družbe Broadcasting Corporation in mu izrazil željo, da bi izvedel ta večer neposredni radijski prenos v Zedinjene države, da bi ameriškim poslušalcem podal čim jasnejšo in nazornejšo sliko bojnih operacij na karelijski fronti. Mikrofon so potem namestili tik neke finske baterije, ki je proti polnoči oddala več salv proti ruskim črtam. — Ruska artiljerija je odgovorila isto tako z več salvami, med tem ko je istočasno ruska pehota prešla v napad. Ruske čete so se ustavile pred finskimi črtami.

Rokoborba

Clevelandska zadnja in največja rokoborba za mesec februar se bo vršila v Areni v ponedeljek 12. februarja in bo za svetovno "heavyweight" šampionstvo.

Jimmy Londos se bo boril z Ivanom Rasputinom. Zadnjič je Londos zmagal nad Bob Wagnerjem.

Nastopili bodo tudi Lou Thesz in Hans Schnable — Jack Washburn in Hans Kampfer — Tom Zaharias in Mayes McClain — Pete Baltram in Joe Marsh.

OGLAŠAJTE V —

"ENAKOPRAVNOSTI"

Mrtvec prešel v živega

Pred kratkim se je neka vdova obrnila do turških oblasti s predlogom, ki so ga morale sprejeti, ker niso našle nobene dolobe, ki bi temu nasprotovala. Vdova je zahtevala, naj pepel njenega moža, ki so ga sežgali v krematoriju, reducirajo na še manjši obseg, ker ga hoče v vodi raztopljenega popiti, kakor sta si z možem obljubila, ko je bil še živ. Tisti, ki bi izmed njiju prvi umrl, naj bi v podobni pepela prešel v drugega.

Ta zakonska dvojica se je naslanjala na zanimiv primer iz stare orientalske zgodovine. Še danes poznamo razvaline ogromnega mavzoleja v Halikarnasu, ki so ga v starem veku smatrali za enega izmed sedmih svetovnih čudes. Ta mavzolej je dal zgraditi žena kralja Mavzoia po katerem je dobil tudi ime. Lepa kraljica Artemizija, ki je umrla l. 350, pred našim štetjem, se je bila s svojim možem zmenila na enak način kakor turška zakonca dve in četrt tisočletja pozneje Artemizija je popila na isti način pepel svojega pokojnega moža in je bila prepričana, da ga je vsega sprejela vase.

Za las sta ušla smrti

"Pragozdni brzovlak" je po mnenju nekega afriškega velelovca edino primerni izraz za napadajočega nosoroga. Nobena druga divja žival se mu ne more kar se tiče nevarnosti primerjati. Ovre-ga ne zadržijo. Kdor se poda na lov na nosoroga, mora imeti puško ki daleč nosi, sigurno roko in pred vsem velik pogum.

"Nekoč sem potoval z nekim spremljevalcem skozi deželo Ngami", pripoveduje omenjeni lovec. "Ponoči sem si za počitek izkopal neko vrsto jame ker po mojih izkušnjah tako najboljše spi. Isto je storil moj tovariš. Dejal sem mu, da mu ni treba skrbeti za taboriščni ogenj, kajti to zveri ne zadržuje kakor to večkrat slišimo. Nasprotno, črni nosorog je stalen nočni strah okrog takšnih ognjev."

Kmalu sem zaspal. Nenadno pa me je prebudilo strašno tuljenje. Preden sem se zavedel, je bila pošast že tu; nosorog v napadu. Kakor brzovlak je drvel naravnost proti ognju, ki je še gorel, in se pognal naravnost skozi plamen. Zemlja se je stresla pod njegovo težo in na licu sem čutil veter, ki ga je povzročal s svojim zaletom.

Kakor po čudežu je naju pri prvem napadu zgrešil. A že sem zaslišal iz teme novo tuljenje, znamenje, da se je spustil v drugi napad. "Hitro puško!" sem zaklical svojemu tovarišu. Tokrat je bila stvar za naju slabša. Peneč se od besa in z glavo k tlom se je zverina zvalila spet naravnost skozi plamen. Ustrelil sem, a krogla se je ob njenih bokih odbila. Nosoroga ni zmotila. Divjal je naprej in izginil v temi po isti poti, ki si jo je bil izbral za prvi napad. Za las sva bila ušla smrti."

Le v zelo malo primerih uspe ujeti odraslega nosoroga živega. Mlade živali ujamejo večinoma v jame in jih spravijo za varno mrežo, preden dorasejo.

Zahvala

Podpisani se tem potom najlepše zahvaljujem direktorju Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd., za izkazano zaupnico, kot za bodočega oskrbnika. Gledal bom na to, da boste z menoj zadovoljni kakor tudi publika v splošnem. — Fr. Marasli.

ŠKRAI

Zaljubljenec: "Miheec, ti pol dolarja, če ne boš pa da sem objel tvojo sestro."

Miheec: "Samo, pol dolarja."

Japonec je prinesel na svojega očeta skodelico rjavega čaja. Japonski častniki imajo na Japonskem tak vado, ki je prav tako nemogoče kakor drugod prinašanje čaja.

Evropec, ki je to videl, tel Japoneca podražiti šiti, pa ga je vprašal:

"Kdaj pa bo vaš rajski prišel jest ta riž?"

"Takrat, ko bo vaš rajski prišel duhat rože, ki mu nosite na grob..."

Gašper: "Ali ste užaljeni sem vas poljubil, gospodinja?"

Zora: "Ne vem — vprašati mamo..."

Angleški poslanik je bil povabljen k ruskemu velkoknezu na kosilo. Tu pa se primerilo, da je zli stekel rdečega vina po mizi. Knez, ki je slovel po svoj zmirnosti, mu je rekel: "Ali se je to pri vas na kem tudi kdaj zgodilo?"

"Da, visokost," je odgovoril slank, "samo se nihče ni zmenil."

Učitelj: "Kakšen pogled imate na to?"

Učenec zmaže z rmano učitelja: "No, oče ima kak poklic! Kaj dela?"

Učenec: "Zdajle je prišel da ga ostrize."

"Takle rdeč nos je pa kaj sitnega. Davi me je nekdo vprašal, ali imam da kaj praznih vinskih steklenic naprodaj."

Vedeževalka: "Karte kažejo, da se morate izogniti nolak, mladi gospod!"

Miklavž: "Prepozno, sem se oženil z njo."

Gost (silno dolg): "Ali ko dobil pri vas prenočišče?"

Krčmar: "Tako dolgi nimamo pri nas. Morda bi kegljišče spat?"

Trije prijatelji se hvalijo so dali nekemu znanцу za no darilo.

B: "O mene je dobil kar bor za 12 oseb."

C: "Jaz sem mu dal bor za 24 oseb."

C: "Jaz pa sem mu slaskorne klešče za 100 oseb."

Hockey igra

Clevelandski baroni bodo zadnjo priliko zmagati na dianapolis Capital, ko bosta dva teama igrala v soboto v Areni.

To bo zadnja igra med tema teamoma.

Don Deacon, ki je poprosil Capital, je bil zadnji igralec zamenjan z Bob Gracie bo zopet igral z Capital Capitals in Deacon bo igral z baroni.

Deacon je 23 let star, kordno številko v International American ligi. On je eden najboljših igralcev.

Poglavje o raketirstvu v delavskih unijah

Ko je bil pomožni zvezni justični tajnik Thurman Arnold nedavno v New Yorku vprašan, če bo sedanji kongres morda kaj storil za udržitve delavske pravice v zadevi kolektivnega pogajanja, je odvrnil, da je izglede za tako zakonodajo zelo slab in da bo delavstvo celo moralo nepeti vse sile, ako bo hotelo preprečiti kastriranje Wagnerjeve delavske postave.

Sovražni val raste
Arnold ni nasprotnik delavskih unij in je povedal resnico. Val sovražnosti proti delavstvu v Zed, država narašča in čas je, da se tega dejstva zavedo predvsem oni, ki delavstvu želijo dobro. Ko je bil New Deal na višku svoje politične moči, so bile anti-unijske sile prisiljene postopati oprežno. Zdaj se čutijo varne in prihajajo na plan. In pogled na pozorišče kaže, da v tej borbi za naklonjenost javnega mnenja delavstvo izgublja tla.

Kaj so poglavne obtožbe, s katerimi prihaja sovražnik na dan?
Česa se dolži unije
Prvič, da delavstvo izrablja svojo moč za nepotrebno višanje produktivnih stroškov. Svetovna razstava v New Yorku se je navajala kot strahovit primer tega. Dalje, da se delavske unije vežejo s podjetniki v svrhu višanja cen. Tretjič, da unije ne-često sprejeti koristi tehničnega razvoja, v sled česar se stroški produkcije nepotrebno višajo in se zavira izrabo iznajdb. Potem so tukaj jurisdikcijske stavke, v katerih trpijo javnost in delodajalci vsled boja med dvema unijama, kar delavstvu v obeh publiki največ škoduje.

Obtožbe raketirstva
Toda stvar, ki zadnji čas povzroča največ prahu, so obtožbe raketirstva in da stoji na čelu raznim unijam tipi iz zločinkega podzemlja. Primer takega voditelja je Willie Bioff, vodja unije delavcev, ki so zaposleni pri izdelovanju filmov v Hollywoodu. Prinešeno je bilo na dan, da je bil Bioff svoj čas v Chicagu obsojen radi zvodništva, ampak se je izgubil, predno so ga zaprli. Sedaj ga vlada toži radi neplačitve davka od dohodkov, katere je prejel iz nepojasnjenega vira. Njegovi zatajeni dohodki leta 1936 so znašali \$27.800, naslednje leto pa \$169.211. Odkod je dobil ta ogromne vsote?

Dra nadaljna slučaja
Slučaj je slučaj predsednika unije hišnikov v New Yorku, po imenu George Seale, ki je bil pred leti zaprt v zvezni ječi v Atlantici radi zavajanja deklet v prislino prostitucijo. James Petrillo, načelnik unije godbenikov v Chicagu, tudi delavstvu ni storil nobene usluge, ko je neki gledališki družki ukazal črtati

Išč se
Dekle za hišno delo. — Dobra plača. — Poizve se na 7209 Superior Ave.

BUKOVNIK'S
Photographic Studio
762 EAST 185th ST.
KENmore 1166

Zavarovalnino
proti
ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam itd.
preskrbi
Janko N. Rogelj
6208 Schade Ave.
Pokličite:
ENDicott 0718

vladale normalne politične razmere. V Zed, država je oblačila unija, Amalgamated Clothing Workers, vzor inteligentno vodene organizacije, ki uživa naklonjenost vseh trezno mislečih podjetnikov.

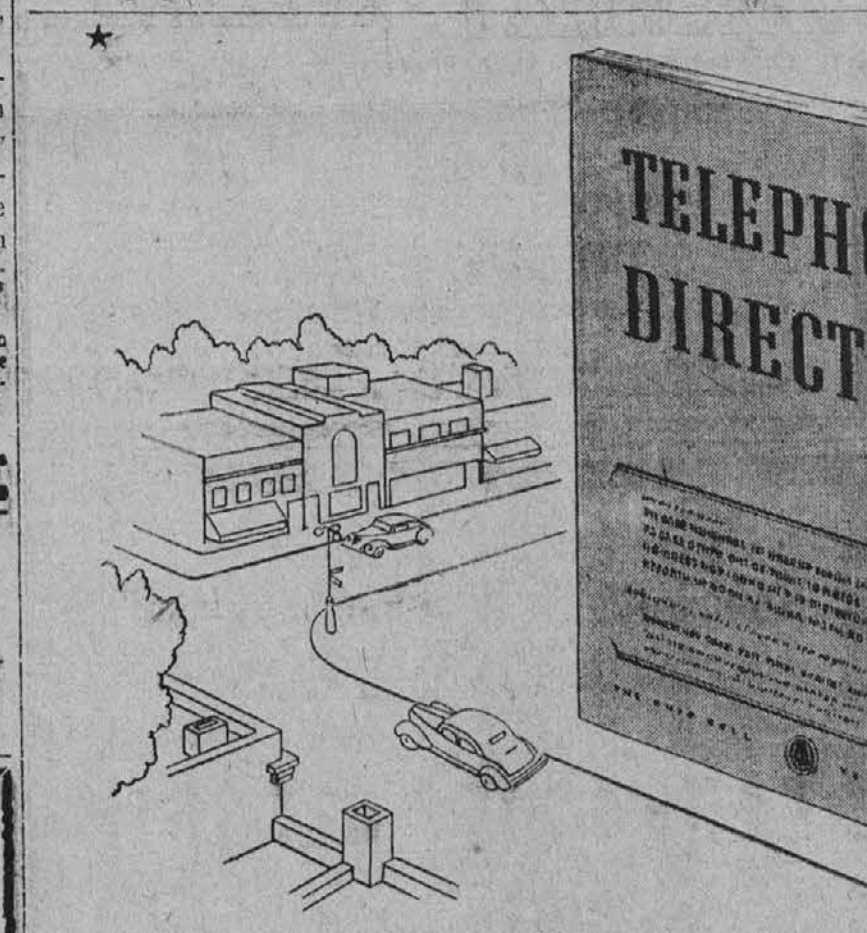
Javnost se mora poučiti
Ena izmed šibkosti sedanje situacije je v tem, da unije, ki imajo vzrok biti ponosne na svoj rekord, ne storijo dovolj, da bi seznanile javnost z dejstvi. Med voditelji je preveč ukoreninjeno stališče ciničnega nezaupanja do javnosti, češ, kar se srednjega sloja tiče, je itak vedno proti nam in zanesti se morejo torej le na svojo moč, kadar pa kak boj dobijo, bo javnost morala sprejeti nov položaj, rada ali nerada.

Potrebnost je metla
Pred leti je bilo nekaj vzroka.

V najem
Odda se v najem stanovanje s petimi sobami, mirni družini, za \$22.00. Gorkota na peč. — Vpraša se na 7002 Becker Court na East 70th St.

NAZNANILO
Mr. FRANK VIRANT
naznanja, da je odprl svojo
KROJAČNICO
na
1126 East 61st Street,
blizu cerkve sv. Vida.
Se priporoča za obisk.

TELEPHONE DIRECTORY

Telefonska knjiga
BO KMALU KONČANA
Sedaj je še čas, da dobite vaše ime v prihodnjo telefonsko knjigo. Ako nameravate imeti telefon, ali ako nameravate izpremeniti način, kakor ste vpisani, prosimo, da pokličite trgovski urad sedaj.

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

smrt spričo njenega lepega značaja tembolj hudo prizadela.

Ne da bi se kaj obotavljala, je naredila več požirkov. Til, ki je sedel poleg nje, je še dejal: "Ako je zate dobro, bo zame tudi."

Zrnolova je šla potem v svojo sobo v prvem nadstropju. Tik poleg njene sobe spita zakonca Audičeva. Ko se je pomikala ura proti drugi uri, sta Audičeva iznenada začula iz sobe Zrnolove obupno stokanje in kričanje.

GROTTO CIRKUS
v ARENI
19. FEB. do 2. MARCA
DVAKRAT NA DAN, RAZEN OB NEDELJAH
Vsega drugačno.
Rezervirani sedeži so sedaj na prodaj v Union Commerce Bank Lobby, Prospect 3434 ali v Areni, ENDicott 3700
Vstopnice: 75c, \$1.05, \$1.35, in \$1.60
Državni in federalni davki vključeni.
SPLOŠNA VSTOPNINA 40c
Največja clevelandška letna zimska predstava

Naše posebnosti

Butter	34c
Solata v glavicah, 2 za	13c
Delicious jabolka, 6	25c
Pillsbury moka 24½ lbs.	95c
Rinso, oxydol, Kirkman's flakes, 2 za	37c
Meso od reber	10c
Round steak	25c
Suhe šunke	21c
Pork shoulder	12c
Pork, 7 ribs	10c

Se priporočam
LOUIS OSWALD
17205 GROVEWOOD AVE.
KENmore 1971

RE-NU AUTO BODY CO.
878 East 152nd St.
Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov.
Popravljamo body in fenderje. — Welding!
J. POZNIK — M. ZELODEC
GLEnville 3830

ELYRIA AUTO REPAIR AND WELDING
Towing, Parts, Batteries, Painting Body Fenders
6815—31 SUPERIOR AVE.
ENDicott 9361
Slovenska popraviljalnica

CVETLIČARNE
Slovenska cvetličarna
F. Jelencic & Son
15302 Waterloo Rd.
KENmore 0195

GASOLIN
MIKE POKLAR
E. 43 St. in St. Clair Ave.
ENDicott 9181

Gulf Refining Gas Station
Izvršujemo tudi prvovrstna popravila na avtomobilih.

MESNICE
CLEAN CUT MEAT MARKET
664 East 185th St.
KENmore 1881
Meso iz naše mesnice Vam pove ceno pri vašem kosilu
Kupite enkrat pri nas.
ANTON NOVAK

Bodite sami lastniki
Naši pogoji so udobni

1265 East 99th St.; 2 story single; 6 sob, kopalnica, sticni heat; garaž samo \$420 takoj, ostalo bančni pogoji.

14801 Aspinwall Ave., 6 sob, single, samo \$2750; Kopalnice, lot 40x130; malo predplačilo, ostalo lahki bančni pogoji.

899 E. 67 St.; hiša na dve družini, \$2750.00; v 1 nadstropju 5 sob in kopalnice, v drugem, 4 sobe in kopalnice; garaž za 2 avtomobila; malo predplačilo; ostalo lahki bančni pogoji.

Za nadaljnje informacije pokličite

THE CITY & SUBURBAN CO.
2063 E. 9th St. PR. 7666

Oglašajte v —
"Enakopravnosti"

NAZNANILO
v ponedeljek 12. februarja 1940
JE ROJSTNI DAN LINCOLNA IN
LEGALNI PRAZNIK
Clearing House banke ne bodo poslovala na ta dan.
THE CLEVELAND CLEARING HOUSE ASSOCIATION

Domači mali oglasnik

AVTOMOBILSKA POSTREŽBA

E. 61st St. Garage
Frank Rich, lastnik.
Se priporočamo za popravilo in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

GOSTILNA

FR. MIHČIĆ CAFE
7114 St. Clair Ave.
Night Club
ENDicott 9259
% pivo, vino, žgance in dober prigrizek. Se priporočamo za obisk.
Odprto do 2:30 zjutraj

PAPIRAR

John Peterka
Paperhanger and Painter
Delo prvovrstno in točno
Se priporočam
1121 East 61st Street
ENDicott 0653

RAZNO

FRANK KURE
1118 EAST 7th ST.
ENDicott 0439
Vsa kleparska dela, dela na strehah in na furnezih. Se priporočamo hišnim gospodarjem — delo je jamčeno in cene so zmernne.

Oblak Moving
Se priporoča za prevažanje pohištva, pian in električnih ledenic.
6122 St. Clair Ave.
1161 East 61st Street
HENDERSON 2730
Vse prevažanje zajamčeno

Oglašajte v —
"Enakopravnosti"

JOHN KNITTEL:

64

LJUBEZEN IN ZLOČIN

ROMAN

Zelo globoko mu je tičala v duši. Neko noč sem po naključju prišel v njegovo sobo in videl sem, kako je s hrbtom proti meni sedel pri mizi. Poleg sebe je imel kozarec vode in žlico. Ko sem prišel bliže, sem opazil, da je stresel droben prašek v papir. Takoj, ko me je ugledal, je bil zelo zmeden. Dejal mi je, da je škoda, ker sem ga prav zdaj obiskal; ves dan si je krepil dušo, da bi to noč izvršil samomor. Močno razburjen mi je priznal, da ne more več živeti, ker mu ta strast gloda srce. Ljubši mi je ta strup kakor ta strast. Jasnó je torej bilo, da si je priskrbel strup zase. Dolgo sem mu prigovarjal in nazadnje mi je obljubil, da si ne bo več skušal vzeti življenja. Prav zares sva preselela skupaj vso noč in jaz sem ga prosil in zaklinjal, naj prične novo življenje. To noč sem si prizadeval in ga pregovarjal, naj postane teolog. In kakor veste je bil nato študent teologije. Na vso nesrečo pa ga je odvrnila od tega študija resna bolezen; ko je okrevanje šel v Gam in nikdar več se ni vrnil. Svet je bil v njem jačji od boga. To je vse, kar vam lahko povem, in upam, da obtožba ne bo več dlje zatirala, češ, Gottfried Sixtus si je priskrbel strup z namenom usmrtiti svojega lastnega očeta. Še enkrat zagotavljam, da to ne drži. To je prav za prav vse, kar lahko povem. Priporočam njegovo dušo in dušo gospe Mullerjeve večno usmiljenim rokam našega Gospoda."

Gottfried in Tereza sta povedala glavi. Sledila je tišina kakor v cerkvi.

"Gospod župnik," je nenadoma vprašal von Breitenwyl, "ali je na zdravje gospoda Mullerja vplivala njegova strast?"

"Da, vplivala je, močno celo, močno! Dobro se spominjam. Ves svoj vpliv sem zastavil, da bi ga rešil njegove strasti."

Tereza je strmo pogledala Teodorju v oči. "Toda zmagala sem kljub temu," je pomislila.

Teo je lahko bral njene misli; okrenil je obraz v stran in si popravil zlata očala.

"Ali je bila samo ljubezenska zadeva?" je živahno vprašal von Breitenwyl.

"Prišel sem zgolj zato, da ugotovim dejstvo," se je nervozno branil Teo, "in da popravim napačno tolmačenje nekaterih motivov in s tem izpolnim svojo dolžnost nasproti državi."

"Zelo hvaležen sem vam, da ste prišli," je rekel von Breitenwyl.

K Teodorju Straubu se je okrenil predsednik.

"Hvala vam za vašo prijaznost, gospod župnik," je rekel ceremonielno.

Bled se je umaknil Teo, njegove oči so bile izmučene in roke so se mu vidno tresle. Von Breitenwyl je odšel iz razpravne dvorane, da bi se z njim pogovoril. Prosil ga je, naj ostane še en dan v Obwylu, da ga lahko pokliče na pričevanje v prid Gottfriedu.

"Vaše ugotovitve so izredno važne za obrambo! Prosim, gospod župnik! Saj ste sami izjavili, da bi se radi oddolžili gospodu Mullerju v zahvalo."

"Če vam moja prisotnost lahko koristi, bom rad ostal," je dejal Teo.

Gospod von Breitenwyl mu je pritrčal strel roko in se vrnil v razpravno dvorano. Oči so mu žarele v upanju.

Teodorjeva izjava je zapustila v dvorani rahlo gorkoto in je nekoliko pomirila mrzlična srca. Glave so molče priklimalave.

"Da! Da!" Nemara se je skrivaj v tej ljubezenski zgodbi globlji smisel, ki ga oči niso opazile, globlja skrivnost, nemara ni bila to zgolj grozotna igra, ne hladnokrvno preudaren umor! Teodorjeva izjava je vplivala na porotnike. Med obedom so se neprestano pogovarjali o zadevi. Vsekakor je dala ona ali on arzen v steklenico, oba tega vendar nista mogla storiti. Jasnó pa je bilo, da se je odločil korak izvršiti v medsebojnem sporazumu.

"Ona je bila uboga para. Hotela je skratka dobiti tega pol milijona," je zatrjeval nek ubog učitelj iz Thuna.

"Se malo ne! Če bi ona kaj takega nameravala, potem ne bi obtožnica te točke izpustila."

"Motiv je jasen ko beli dan," je dejal veletrgovec z delikatesami.

"Hotela sta se iznebiti starega Mullerja, ki jima je bil na poti."

"Da, da! Tako je. Toda kakšna cena — zato, da se dobita dva človeka!"

"Ta župnik je povedal resnico," je dejal mlajši mož iz Beatenberga, ki je imel melanholičen obraz in mehko, rdečkasto brado. "Nemogoče je, da bi si bil mladi Muller priskrbel arzenik v nameri zastopiti svojega očeta."

"Hm, da! Verjamemo, da je govoril župnik resnico," so izjavili nekateri izmed ostalih.

"Kar pa se tiče gospe Mullerjeve," je nadaljeval mož iz Beatenberga, "sploh nisem prepričan o njeni krivdi. Krivično je bilo navajati njeno poreklo, ka-

kor je storilo to državno pravičnost v svoji obtožnici; nikdar ne bi smeli pojasniti, da je porodu iz morilske rodbine."

Porotniki so merili svojega tovariša s težkimi pogledi. Kako more ta Beatenberger zatrjevati kaj takega? Kako le more zagovarjati morilca in imenovati resnico krivično?

"Gospod Mahler," je dejal vodja porotnikov. "Nekoliko bolj morate premisliti."

Mož iz Beatenberga se je obrnil v stran. Pred njegovimi duhovnimi očmi se je pojavila Terezina podoba, podoba nepozabno lepe žene na obtožni klopi. Čutil je, kako se mu hitreje pretaka kri. Čudno hrepenenje mu je polnilo dušo. Zasovražil je svoje soprotnike, preklinjal jih je.

Učitelj iz Thuna je bil mnenja, da bo von Breitenwyl, kolikor pozna njegov sloves, v svoji obrambi posebno poudarjal Terezino prejšnje življenje. Von Breitenwyl je eden izmed onih modernih brezdomovincev, ki so prav za prav anarhisti. Če bi ti mogli, bi odprli vse ječe in odpravili vsako vero. Vrsta ljudi, ki so preletstvo švicarske dežele! "Stavim, da nam bo dokazal, češ, oba sta bila blazna," je dejal nazadnje; "toda meni tega ne bo natvezil!"

Zunaj so se na velikem dvorišču obwylskega gradu gnetli ljudje. Kramljaje so stali v malih gruclah. Dr. Schneeli in dr. von Breitenwyl sta korakala sem in tja.

Naenkrat je pristopil k njima sodni sluga. Povedal je par besed in vsi trije možje so stopili po maloštevilnih kamnitih stopnicah in izginili skozi obokana vrata. Sodni sluga ju je vodil po neskončnih hodnikih in nato v jetniški oddelk. Odprla so se železna vrata in kmalu zatem je odprl paznik vrata Gottfriedove celice. Oba odvetnika sta vstopila. Gottfried je sprejel stoje sredi celice, roki je imel na hrbtu prekrižani.

"Zdaj," je dejal von Breitenwyl dr. Schneeliju, "govorite z njim vi, jaz ne bom rekel nobene besede več."

Dr. Schneeli je iztegnil svojo roko Gottfriedu. Gottfried se je branil, da bi jo prijel.

"Nočem omadeževati vaše roke!" je rekel.

Dr. Schneeli je zaskrbljeno zmajal z glavo.

"Gottfried!" je dejal. "Ne verjamem, da ste krivi očetovega umora. Prav tako misli von Breitenwyl. In tudi Zofija ne verjame. Predobro vas poznamo. Prišel sem in še zadnjikrat bi vas rad pogovoril. Opustite svojo trdovratnost. Mi vsi čutimo, da bi vi lahko vso razpravo preokrenili, le odkriti bi morali biti in govoriti resnico. Ali je potrebno, da boste obsojeni? Vi mislite, da je junaško, če vztrajate pri svoji samoobdolžitvi; nemara boste prepričali celo porotnike o svoji navidezni krivdi, nas pa

ne boste mogli prepričati. Prosim vas, preudarite to! Usmilite se svoje rodbine! Povem vam, da bi bilo neskončno bolj, če danes popoldne vse preključite in dokažete svojo nedolžnost. Da, celo gospa Tereza bi vas razumela. Vprav zaradi tega, ker ji je toliko do vas, mora sovražiti misel, da boste skupaj z njo obsojeni, dasi ve, da ste nedolžni. Da, ali ni vedno znova zatrjevala vaše nedolžnosti? Dajte gospodu von Breitenwylu priložnost, da doseže za vas oprostilo razsodbo!"

"Za mene oprostilo razsodbo? Je nestrpno dejal Gottfried. "Ne verjamem, da se prav zavestate, kaj ste rekli! Oprostilo razsodbo za njo, da! Toda ne za mene! O dobrotna nebesa! Ali mislite, da zbijam šale ves čas? Vražje resno mislim. Nedolžna je! Popolnoma nedolžna! Če bo skupno z menoj obsojena, bo zagrešilo sodišče strahovito justično pomoto."

"Ne verjamemo vam!" je vztrajal dr. Schneeli.

"Mi je žal. Kar sem rekel, bo ostalo in vztrajal bom pri tem!"

"Gottfried!" je rekel dr. Schneeli z visokim glasom. "To pomeni najbrže dosmrtno ječo!"

"Kaj me briga!" je zaklical Gottfried v nenadnem krču. Oboj mu je drgetal. "Bog! Kako sit sem vsega tega! Kako hrepenim po samoti moje celice! Da bi me pustili v miru!"

"No," je rekel von Breitenwyl, "zelo verjetno je, da se bo vaša želja spopolnila!"

"Gottfried," je dejal dr. Schneeli in ga dobrohotno opominjal, "to je poslednja prilika!"

"Ni prišla o pravem času," je mrmral Gottfried. "Natančno sem razložil von Breitenwylu, ko je prevzel obrambo, kaj je njegova naloga. Da me pozivljata, naj dopustim, da bo Tereza trpela zaradi mojega zločina... to je smešno!"

Nenadoma se je obrnil in jezno sedel na svojo leseno klopi.

Von Breitenwyl je pomignil dr. Schneeliju in oba moža sta zapustila celico.

Ko se je sodišče spet zbralo, se je sestalo, da bi poslušalo znamenitega profesorja Langbeina. Vsakdo je bil radoveden, da bi slišal, kaj bo povedal. Dve polni uri je stal ta učeni gospod srednje starosti, rahlo sklonjen, nežnih oči in belih las, ob sodni pregraji in je z državnimskim dostojanstvom razlagal svoje zaključke, pri čemer je nagovarjal dvorane "Gospoda moja!", ko da bi bili sodniki in porotniki, uradniki in zagovorniki zgolj študentje, ki poslušajo njegovo učeno predavanje. Znanost ne vprašuje, ali je zločinec kriv ali ne; ne peča se z moralnim vrednotenjem, je izjavil profesor Langbein. Uporabil je vsa dotlej znana dokazna sredstva, da bi pokazal, kako ne morejo pristevati gospoda Mullerja in gospe Mullerjeve med zločince in kako nista v navadnem pomenu besede kriva. Njune zločina ni moči pristevati niti blaznosti niti pridobljenemu nagonu po "ugodni priložnosti", marveč ga je zakrivila strast, ki je tako obvladala ta dva človeka, da sta morala zaradi njenega vpliva docela izgubiti čut odgovornosti.

Profesor Langbein se ni strasil tega, da ne bi upošteval v svojem mnenju obstoječih socialnih pogojev. Pokazal je oberlandskim porotnikom, da razvoj moderne civilizacije polagoma kroti žival v človeku. V tem primeru pa sta se združili dve volji v en kompleks; te silne volje pa ni moči ukrotiti z napredkom civilizacije, vsekakor ne, ne da bi se resno upirala.

Nato je zapustil profesor Langbein območja splošnosti in izčrpano obravnaval značaja obtožencev, kakor ju je spoznal iz svojih razgovorov z njima in iz

sodnih aktov. Izjavil je, da je krivično, če bi ju presojali kakor navadne zločince. V značaju obeh ni niti najmanjšega sledu zločinskega nagnjenja. Profesor Langbein je prebral polne strani beležk, ki si jih je zapisal med svojimi razgovori z obtožencema. Orisal je mučno podobo Gottfriedovega in Terezinega ljubavnega razmerja in njunega koprnjenja po svobodi, ki se je zaganjalo v obzidje morale. Pokazal je, kako sta povsod naletela na nemogočnosti in trpela, kako sta trpeli njuni duši, njuni živci. To je bil začetek progresivne nervoze. In tu je prišel profesor Langbein do osrednje točke svojega patološko-juridičnega predavanja. Razložil je sodnemu dvoru, kaj je nervoza. Pokazal je porotnikom, da so Faust, Hamlet, sveti Pavel in mnogi drugi veliki možje bolehal na tej psihični bolezni. Pojasnil je bolezen z neovrgljivimi primeri iz svoje klinike in iz različnih blaznih.

Zaradi svojega duševnega in psihičnega trpljenja sta Muller in gospa Mullerjeva trpela tudi telesno. Profesor Langbein se je obrnil naravnost k državnemu pravniku, ki je sedel in se mračno smehljaj: "Rezultati nervoze so nam psihijatrom dobro znani. Razsodnost duha

(Dalje sledi.)

Hiša naprodaj v okoli E. 185th St.

Hiša za eno družino, 7 sob, samo \$4,000

Nova moderna hiša s 4. sobami \$4,500

Hiša s 6. sobami v zelo dobrem stanju — \$4,200

Mi gradimo in zidamo nove hiše. Za vse podrobnosti se obrnite na

KOVAC REALTY

767 East 185th St. Kenmore 5030

Oglašajte v — "Enakopravnosti"

RAZPRODAJA RADI POMANKANJE PROSTOROV

Tu je prilika, da kupite kuhinjsko peč, električno ledenico ali radijo po skoro polovični ceni.

Grand kuhinjska peč preje 99.95, sedaj samo 69.00 (floor model)

Ruper kuhinjska peč, preje 158.00 sedaj samo 109.00

Easy pralni stroj, preje 69.50, sedaj samo 39.50

Zenith radijo, 1940 model, preje 89.00, sedaj samo 49.00

General Electric radijo, 1940 model, preje 79.00, sedaj samo 49.00

Apex električni likalnik (ironer) preje 89.00, sedaj samo 59.00 (floor sample)

Philco radijo, table model, 5 tubes, samo 9.50

General Electric ledenica 6 cubic feet, 1940 model samo 112.75

Se priporočam

ANTON DOLGAN

15617 WATERLOO RD.

Kenmore 1299

Kampanja za "Cankarjev glasnik" sedaj v teku...

CANKARJEV GLASNIK

mesečnik za leposlovje in pouk ima sedaj kampanjo za nove naročnike!

AKO SE NISTE NAROČNIK TE VAŽNE REVije POSTANITE ŠE DANES!

NAROČNINA JE: za celo leto \$3 — za pol leta \$1.50 — za 4 mesece \$1

Kdor tekom kampanje pošlje en dolar direktno na urad Cankarjevega glasnika mu bo naročnina kreditirana za pet mesecev.

CANKARJEV GLASNIK

6411 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

SEZNANITE JAVNOST Z VAŠO TRGOVINO POTOM...

'Enakopravnosti'

Ravnokar je izšla...

velepomembna knjiga

"THE SLOVENES: A SOCIAL HISTORY"

spisal Dragotin Lončar

prestavil v angleščino Anthony J. Klančar

Ta knjiga bi morala biti v vsaki hiši kjer je rojena mladina, da se mladina seznani z zgodovino slovencev.

Knjiga je vezana stane \$1

Dobi se v uradu Enakopravnosti,

6231 St. Clair Avenue